

OSMANLI TÜRKCESİ- I

TAR111U

KISA ÖZET

1. ÜNİTE Osmanlı Türkçesi Alfabeti

OSMANLI TÜRKÇESİ

Oğuz Türklerinin Anadolu’da oluşturdukları dil “Batı Türkçesi”, “Batı Oğuzcası”, “Türkiye Türkçesi” gibi adlarla anılmaktadır. Batı Türkçesinin 13. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar süren uzunca bir dönemde Anadolu’da gelişen yazı diline “Osmanlı Türkçesi” denir.

OSMANLI TÜRKÇESİ ALFABESİ

Osmanlı Türkçesi Alfabetinin temeli 28 harfli Arap alfabesine dayanır. Arap alfabesinde bulunmayan bazı sesler İranlı ve Türkler tarafından ilâve edilerek geniş Osmanlı Türkçesi Alfabeti oluşturulmuştur.

Arap alfabesine İranlılar pe , çe ve je harflerini ilâve etmişlerdir. Türkçeye mahsus olan nazal ñ (kâf-ı nûnî) için ك harfi, Farsçaya mahsus olan yumuşak g’nin ince sesli kelimelerle gösterilmesi için kâf-ı fârisî harfi, lam ve elifin birleşmesinden oluşan lamelif harfi de Osmanlı Türkçesi alfabesinde yer alır.

se	te	pe	ب be	ا elif
د dal	خ hı	ح ha	چ çim	ج Cim
س sin	ذ je	ز ze	ر rı	ذ zel
ظ zı	ط tı	ض dat	ص sad	ش Şın
ك kef	ق kaf	ف fe	غ gayın	ع ayın
ن nun	م mim	ل lam	ك sağır kef kâf-ı nûnî	gef
	ی ye	لام- elif	ه he	و vav

Osmanlı Türkçesi Alfabeti ve Okunuşları

HAREKELER

Arapça kelimelerin yazılışında uzun ünlüler harfle (elif, vav, ye) gösterilirken kısa ünlüler yazılmaz. Bu sebeple kısa ünlülerin okunmasında hatalar olur. Kelimelerin doğru okunabilmesi için kısa ünlüleri göstermek üzere hareke adı verilen bazı yardımcı işaretler kullanılır.

Harekeler

Üstün: harfin üstüne konur ve harfi /a/e/ okutur.

Ötre: (Arapçası damme) harfin üstüne konur ve harfi /o/ö/u/ü/ okutur.

Esre: Arapçası kesre harfin altına konur ve harfi /ı/i/ okutur.

Tenvin: Üstün, ötre ve esrenin kelimenin son harfinde çift yazılmasıdır. Okunuşu da değişir. tenvin elifi getirilir. Tenvin elifi getirilen kelimeler tenvin kaldırılrsa bile tenvinli okunur.

Üstünlü tenvin: Kelimenin son harfini /an/en/ okutur.

Esreli tenvin: Sâlime (sağ olarak) _ kelimenin son harfini /ın/in/ okutur.

Ötreli tenvin: Kelimenin son harfini /un/ün/ okutur.

MED, ŞEDDE VE CEZM

Arap alfabesine dayalı Osmanlı Türkçesi alfabesinde kelimelerin okunuşuna yardımcı olan üstün, esre, ötre ve tenvin gibi harekelerin dışında med, şedde ve cezm adı verilen yardımcı işaretler vardır. Bunları sırayla tanıyalım:

Med: Elif harfinin üstüne konur ve uzun â sesi verir. Bu işaret ilk sesi a olan Türkçe kelimelerde de kullanılmıştır.

Şedde: Arapça kelimelerde yan yana gelen aynı ünsüzlerin tek harf yazılıp iki harf okunması için kullanılan bir işarettir. Bu işaret, iki defa okunması istenen harfin üzerine konmaktadır. Türkçe kelimelerde bu işaret umumiyetle kullanılmayıp harf iki kez yazılmıştır.

Cezm: (sakin, sukun) harfin üstüne konur ve ünsüz okutur. Türkçe kelimelerde kapalı hecelerin heceyi kapayan ünsüzlerinin okunması için konmuştur.

HARFLERİN ŞEKİLCE BENZERLİKLERİ

Osmanlı Türkçesi alfabesini tanıırken şekilde birbirine benzeyen, yalnızca altlarına veya üstlerine konan noktalarla birbirinden ayrılan harfleri ayrıca incelemekte fayda vardır.

BİTİŞEN VE BİTİŞMEYEN HARFLER

Osmanlı alfabesi, bugün kullanılan Latin kökenli Türk alfabesinden farklı olarak sağdan sola doğru yazılır. Yazım sırasında harflerin çoğu önceki ve sonrakiyle bitişirken bazı harfler kendisinden

sonraki ile bitişmez. Bu özellikleri sebebiyle harfler başta, ortada ve sonda yer alırken şekillerinde değişiklikler oluşur. Yazmaya geçmeden önce bitişen ve bitişmeyen harfleri öğrenmek gerekir.

- a. **Bitişen harfler:** Kendinden önce ve sonraki harflerle bitişir. Başta ve ortada değişikliğe uğrarlar, sonda yalın biçimi ile yazılırlar.

Yalın biçimler	Sonda	Ortada	Başta	Ulanmış biçimler
ب <i>be</i>	⊙	⊙	⊙	بیب
پ <i>pe</i>	⊙	⊙	⊙	پیپ
ت <i>te</i>	⊙	⊙	⊙	تیت
ث <i>se</i>	⊙	⊙	⊙	شئت
ج <i>cim</i>	⊙	⊙	⊙	چچج
چ <i>çim</i>	⊙	⊙	⊙	چچچ
ح <i>ha</i>	⊙	⊙	⊙	ححح
خ <i>hı</i>	⊙	⊙	⊙	خخخ
س <i>sin</i>	⊙	⊙	⊙	سسس
ش <i>şin</i>	⊙	⊙	⊙	ششش
ص <i>sad</i>	⊙	⊙	⊙	صصص
ض <i>dad</i>	⊙	⊙	⊙	ضضض

ط <i>ti</i>	⊙	⊙	ط	ططط
ظ <i>zi</i>	⊙	⊙	ظ	ظظظ
ع <i>ayın</i>	⊙	⊙	⊙	ععع
غ <i>gayın</i>	⊙	⊙	⊙	غغغ
ف <i>fe</i>	⊙	⊙	⊙	ففف
ق <i>kaf</i>	⊙	⊙	⊙	ققق
ك <i>kef</i>	⊙	⊙	⊙	ككك
ل <i>lam</i>	⊙	⊙	⊙	للل
م <i>mim</i>	⊙	⊙	⊙	ممم

ن <i>nun</i>	ن	ن	ن	ن
ه <i>he</i>	ه	ه	ه	ه
ی <i>ye</i>	ی	ی	ی	ی

b. Bitişmeyen harfler: Bunlar kendisinden önceki harflerle bitişir sonrakilerle bitişmez.

ا <i>elif</i>	
د	
ذ <i>zel</i>	
ر <i>ri</i>	
ز <i>ze</i>	
ژ <i>je</i>	
و	
ه <i>he</i>	

HARFLERİN BİTİŞMESİ

Osmanlı Türkçesi alfabesinde harflerin başta, ortada ve sonda bulunuş şekilleri farklıdır. Kendisinden sonrakilerle bitişmeyenlerin doğal olarak ortadaki ve sondaki şekilleri aynıdır.

Bu Özeti tamamını,Çıkmış Sorularını,Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/osmanli-turkcesi-i-ady212u?search=tar111u>